

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 4 3 D 1 0 1 1 1

ZIMSKI IZPITNI ROK

GOSPODARSTVO

Izpitna pola

Torek, 4. februar 2025 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

*Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, geotrikotnik ali ravnilo ter
numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.*

Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov. Prvi del vsebuje 20 krajših nalog, drugi del pa 5 strukturiranih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40, od tega 20 v prvem delu in 20 v drugem delu. V prvem delu je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v drugem delu pa je za posamezno nalogo število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Pri reševanju računskih nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Rezultate zaokrožite na dve decimalni številki. Pri rezultatu mora biti vedno navedena tudi valuta oz. merska enota. V nasprotnem primeru se naloga oceni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. DEL

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Trženje podjetja je usmerjeno v to, da
 - A je izdelek na voljo na pravem mestu, ob pravem času, po ceni, ki je sprejemljiva za kupca, in ob pravilnem komuniciranju.
 - B menedžer pridobi investitorje za zagon podjetja.
 - C računovodski sektor priskrbi informacije za notranjo revizijo.
 - D samostojni podjetnik odgovarja za obveznosti podjetja z vsem svojim premoženjem.

2. Gospod Maver je postal komisionar za prodajo oblačil, kar pomeni, da je
 - A trgovski posrednik, ki posreduje posle v tujem imenu za svoj račun.
 - B trgovski posrednik, ki posreduje posle v svojem imenu za svoj račun.
 - C trgovski posrednik, ki posreduje posle v svojem imenu za tuj račun.
 - D oseba, ki vodi avkcijo.

3. Na spletni strani Mizarstva Žek je zapisano: »Pred izdelavo pohištva se posvetujemo z vami, ogledamo si objekt, naredimo meritve, izrišemo pohištvo. Vsak naročnik je za nas nova zgodba, ki ji damo novo, edinstveno vsebino.«

To je značilno za

 - A serijski tip proizvodnje.
 - B posamičen tip proizvodnje.
 - C kohezijski tip proizvodnje.
 - D množičen tip proizvodnje.

4. Ob registraciji s. p. na točki SPOT potrebujemo
 - A veljavni osebni dokument in davčno številko.
 - B izpisek iz rojstne matične knjige.
 - C samo veljavni osebni dokument.
 - D zdravniško spričevalo.

5. Med socialne transferje štejemo
 - A regres.
 - B nagrade za delovno uspešnost.
 - C štipendije.
 - D dodatek za delovno dobo.

6. Kaj je obveznost prodajalca ob izpolnitvi prodajne pogodbe?
- A Prevzem blaga na železniški postaji Divača, 20. tega meseca.
 - B Plačilo kupnine smo izvedli zadnjega v mesecu z neposredno obremenitvijo.
 - C Blago bomo dobavili in opravili montažo do konca tega meseca.
 - D Reklamacijo glede količine blaga smo zapisali v zapisnik.
7. Za monopolistično konkurenco velja, da
- A si proizvajalci med seboj konkurirajo na necenovni način.
 - B je le en ponudnik.
 - C je kupcev malo.
 - D je informiranost med potrošniki popolna.

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko pripadajoče rešitve iz desnega stolpca.

- 8.
_____ prednost d. d.	1	Možnost pridobivanja kapitala za razvoj družbe je manjša.
_____ prednost d. o. o.	2	Lastniki podjetja imajo pogosto nasprotne interese kot vodstvo družbe.
_____ pomanjkljivost d. d.	3	Obveščenost javnosti o poslovanju družbe je manjša.
_____ pomanjkljivost d. o. o.	4	Številni vlagatelji lahko zagotovijo velika kapitala sredstva.
- 9.
_____ opis	1	10 jajc, hlevske reje, kategorija A
_____ standard	2	razstavljena kuhinja Gorenja
_____ vzorec	3	označba SIST ISO 710-6
_____ trgovski razred	4	100 ml mleka vsebuje: 3,5 g maščobe, 4,7 g ogljikovih hidratov ...

- 10.
_____ delitev dela _____ vodenje _____ delovna naloga _____ načrtovanje	1 V podjetju DALI, d. o. o., bomo v 5 letih odprli nov proizvodni obrat. 2 Računovodja mora knjižiti izdane in prejete račune sproti oziroma ažurno. 3 V obratu lesne tovarne je šef ukazal, da se morajo izdelki dokončati do dobavnega roka, sklenjenega v pogodbi. 4 V podjetju Krojaštvo, d. o. o., en delavec opravlja fazo krojenja, drugi delavec fazo rezanja tkanine, tretji fazo šivanja in četrti fazo likanja oblačil.
- 11.
_____ dobavnica _____ potrditev naročila _____ naročilo _____ račun	1 dokument, s katerim kupec naroči blago ali storitev 2 dokument, s katerim prodajalec potrdi kupčevo naročilo 3 dokument, ki spremlja blago med prevozom, ki ga opravi prodajalec sam 4 dokument, ki je namenjen kupcu za obračun dobavljenega blaga oz. opravljene storitve
- 12.
_____ potrošna dobrina _____ kapitalna dobrina _____ komplementarna dobrina _____ eksistenčna dobrina	1 Petra vsak dan uporablja izdelke priznanega kozmetičnega podjetja. 2 Direktor podjetja Tapetništvo, d. o. o., nabavi tehnološko izpopolnjen stroj za tiskanje tapet. 3 Marko na pošti kupi znamko za pismo. 4 Med vojno ljudem primanjkuje obutve, hrane, oblačil in varnega zavetja.

- 13.
☐ politika cene	1 Po nakupu vam zagotavljamo montažo in servis.
☐ distribucijska politika	2 Tiskovna konferenca podjetja COF, d. d., bo v petek.
☐ politika tržnega komuniciranja	3 V ceno je že vključen 5-odstotni rabat.
☐ politika izdelka	4 Intenzivno sodelujemo s franšizijem.
- 14.
☐ trgovina na debelo	1 S sošolcem Jako sva kupila hrano za razredni piknik.
☐ uvozno-izvozna trgovina	2 Podjetje za urejanje okolja je pri grosistu nabavilo stroj za izkop zemlje.
☐ trgovina na drobno	3 Podjetje ZOKA kupi od srbskega partnerja surovine za industrijsko podjetje.
☐ trgovina na debelo in drobno	4 Podjetje Exot prodaja živilska barvila živilskim podjetjem, Tušu in končnim potrošnikom.

Določite pravilni vrstni red.

15. Skupina treh dvajsetletnikov je uspešno ustanovila svoje podjetje. S številkami od 1 do 4 določite pravilni vrstni red postopka ustanovitve podjetja.
- ☐ Pri notarju so podpisali družbeno pogodbo.
- ☐ Izdelali so poslovni načrt s predvidenim modelom 4P in predvidenimi viri financiranja.
- ☐ Ideja za podjetje je nastala, ko so reševali problem, kako zmanjšati odpadke.
- ☐ Pred začetkom delovanja so podjetje d. o. o. vpisali v sodni register.

Odgovorite na vprašanja.

16. Kako se imenuje sistematično in znanstveno načrtovanje, zbiranje in analiziranje podatkov?

17. Podjetje RIKO, d. o. o., Ribnica izdeluje delovno mehanizacijo. Poslovno enoto ima tudi v Moskvi. V kateri državi se poveča BDP zaradi prodaje končnih izdelkov podjetja?

18. Kako se imenuje oblika trga, pri kateri prodajalec v sredstvih javnega obveščanja objavi, da prodaja blago pod določenimi pogoji, in povabi zainteresirane kupce, da v zaprtih kuvertah pošljejo ponudbo za nakup?
-
19. V opisu del gospe Flis je zapisano: knjiži poslovne dogodke, knjiži račune, pripravi obračun DDV, izdela bilanco stanja in uspeha ... V katerem oddelku je zaposlena gospa Flis?
-
20. Podjetje v postopku ustanovitve podjetja odpre račun na banki, ki je namenjen izvajanju gotovinskega in negotovinskega domačega in mednarodnega plačilnega prometa. Kako imenujemo tak račun ?
-

2. DEL

1. Pekarna Pečjak je družinsko podjetje, katerega začetki segajo v leto 1972. Danes, v letu 2021, Pekarna Pečjak, podjetje z letnim prometom 39 milijonov evrov, zaposluje 385 ljudi. Podjetje vodijo člani druge generacije družine Pečjak, ki skrbijo za ohranjanje vrednot družinskega podjetništva, visoko kakovost surovin in vrhunski okus izdelkov. V osrčju našega dela je vedno človek – kot zaposleni, kot naš kupec in kot del skupnosti, v kateri delujemo. Poleg Slovenije je podjetje s svojimi izdelki prisotno še na trgih Hrvaške, Italije, Avstrije, Nemčije, Švice, Nizozemske, Velike Britanije, Švedske, Črne gore, Madžarske, Češke in Slovaške. Širina prodajnega programa, razvejena mreža prodajnih mest (20 lastnih trgovin, 22 potujočih trgovin ter prodajna mesta pri večini trgovcev in na bencinskih servisih) in močna lastna distribucija našim partnerjem zagotavljajo, da je mogoče zaupati v odličnost izdelkov in storitev Pekarne Pečjak.

(Prirejeno po: <https://www.pekarna-pecjak.si/o-nas/predstavitev/>. Pridobljeno: 17. 9. 2022.)

- 1.1. Kaj je značilno za družinsko podjetje?

(1 točka)

- 1.2. Ali bi lahko rekli, da je Pekarna Pečjak transnacionalna korporacija? Odgovor utemeljite.

(1 točka)

- 1.3. Zapišite primer strateškega načrtovanja v Pekarni Pečjak.

(1 točka)

- 1.4. Kakšen stil vodenja lahko iz zgornjega zapisa prepoznate v Pekarni Pečjak?

(1 točka)

2. Podjetje BTT, transport in trgovina, d. o. o., Ptuj, posluje na domačem in tujem trgu. Opravlja transportne storitve, prodaja pa tudi rezervne dele in pnevmatike za avtomobile in tovornjake. V minulem letu je imelo 2.600.000,00 EUR prihodkov in 2.150.000,00 EUR odhodkov. Razpolaga z 850.000,00 EUR kapitala. Ima 12 zaposlenih.

2.1. Izračunajte ekonomičnost poslovanja.

Izračun ekonomičnosti:

(1 točka)

2.2. Kdo so ciljni kupci za podjetje BTT, d. o. o.? Navedite dva kupca.

(1 točka)

2.3. V katero gospodarsko dejavnost uvrščamo promet?

(1 točka)

2.4. Kakšna stopnja DDV se uporablja pri transportnih storitvah in prodaji rezervnih delov?

(1 točka)

3. Na ekonomski šoli v Žalcu so ustanovili učno podjetje. Dejavnost podjetja je prodaja električnih skirojev, rolk in koles.

- 3.1. Ob ustanovitvi učnega podjetja so sestavili družbeno pogodbo. Napišite tri sestavine, ki morajo biti zapisane v družbeni pogodbi.

(1 točka)

- 3.2. V nabavnem oddelku podjetja so raziskali nabavni trg. Njihov cilj je, da dosežejo optimalno nabavo. Naštete tri možne vire prihrankov pri nabavi.

(1 točka)

- 3.3. Izdelali so celostno grafično podobo. Navedite dva elementa celostne grafične podobe.

(1 točka)

- 3.4. Direktor podjetja ves čas poudarja, da je treba izboljšati produktivnost podjetja. Navedite dve možni posledici dviga produktivnosti.

(1 točka)

4. Prodajalec FRUIT, d. d., Slovenj Gradec, je prodal gostinskemu podjetju EKS, d. o. o., 950 steklenic sadnega soka v stekleni embalaži po 2 dcl za ceno 0,90 EUR/steklenico z 9,5 %, fco skladišče prodajalec.

4.1. Napišite kraj prenosa lastništva in prenosa dobavnih stroškov.

(1 točka)

- 4.2. Izračunajte nabavno vrednost za 950 steklenic soka pri podjetju EKS, d. o. o., če je prevoznik poslal račun za prevoz 300,00 EUR z vračunanim 22-odstotnim DDV. Kolikšna bo nabavna cena ene steklenice?

Izračun nabavne vrednosti:

(1)

Izračun nabavne cene:

Nabavna cena na steklenico znaša _____ EUR.

(1)
(2 točki)

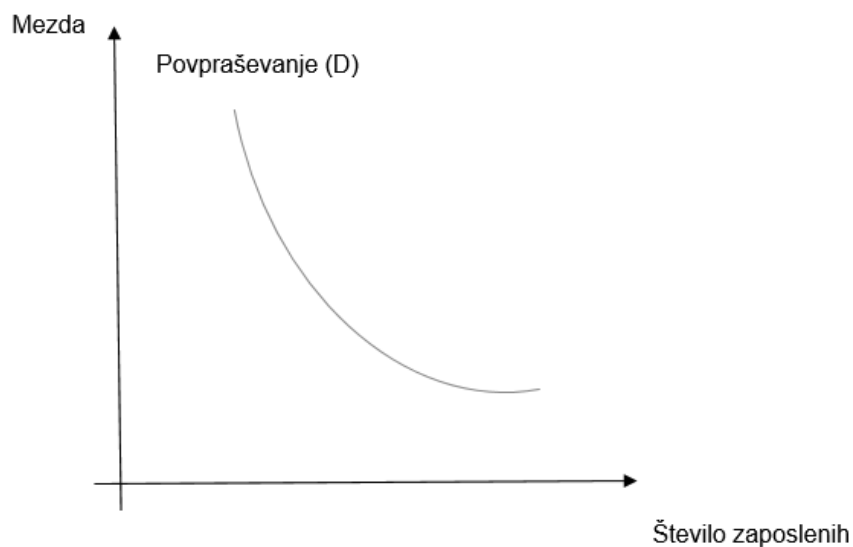
- 4.3. Blago je bilo dobavljeno v pogodbenem roku, na dan 24. 3. 2022. Kako imenujemo to vrsto dobave?

(1 točka)

5. Podjetje TEHNONOVO, d. o. o., je leta 2022 v razvojnem oddelku zaposlilo deset diplomantov. Vsaka nova zaposlitev vpliva tudi na trg delovne sile.

5.1. Na sliki spodaj vrišite krivuljo ponudbe delovne sile.

(1 točka)

5.2. Pojasnite, zakaj ima krivulja ponudbe delovne sile specifično obliko.

(1 točka)

5.3. Navedite dve področji, na katerih si na razgovoru za zaposlitev v podjetju TEHNONOVO, d. o. o., konkurirajo zainteresirani kandidati.

(1 točka)

5.4. Naštejte dva dejavnika, ki vplivata na višino plače (mezde) zaposlenih v podjetju TEHNONOVO, d. o. o.

(1 točka)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran